

CIELENÁ FINANČNÁ PODPORA AKO VÝZNAMNÝ NÁSTROJ ENVIRONMENTÁLNEJ POLITIKY

Miroslav RUSKO

TARGETED FINANCIAL SUPPORT AS AN IMPORTANT TOOL OF ENVIRONMENTAL POLICY

Abstrakt

Vstup do EÚ zaväzuje Slovenskú republiku zabezpečiť transparentnosť a prehľadnosť v oblasti poskytovania štátnej pomoci. Inštitút poskytovania štátnej pomoci zohráva dôležitú úlohu v environmentálnej politike. Poskytovatelia rovnako ako príjemcovia štátnej pomoci si musia byť vedomí právnych povinností stanovených zákonom.

Kľúčové slová: štátna pomoc, environment, politika

Abstract

The Slovak Republic is obliged with its accession to the EU to ensure transparency and clarity in the area of state aid provision. Institute of the state aid plays an important role in environmental policy. Both providers and recipients of the state aid must be aware of the legal obligations established by law.

Key words: state aid, environment, policy

ÚVOD

Na základe tzv. Európskych dohôd, ktoré založili združenie medzi tromi Európskymi spoločenstvami (ES) a ich členskými štátmi na jednej strane a postkomunistickými štátmi na strane druhej sa uskutočnilo pridruženie krajín strednej a východnej Európy k Európskej únii. Zbližovanie sa s vnútorným trhom je potrebné odlišovať od vstupu do EÚ, pri ktorom prichádza k prijatiu celého *acquis communautaire*. Tzv. „Biela kniha“ určuje kľúčové opatrenie v každom sektore vnútorného trhu a navrhuje postup pri aproximácii legislatívy.^{1, 2}

Rovnaká dôležitosť sa pripisuje vytvoreniu potrebných štruktúr pre zavedenie a zabezpečenie dodržiavania zákonodarstva. Zahrnutie legislatívy vzťahujúcej sa na oblasť hospodárskej súťaže (HS), sociálnej a environmentálnej politiky, ktorých niektoré časti sú pre fungovanie vnútorného trhu životne dôležité, zaisťuje vyrovnaný prístup. Príloha Bielej knihy načrtáva legislatívnu situáciu, podmienky na uplatňovanie legislatívy a postupnosť v procese aproximácie.³ Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie, ako aj ich protokolov a príloh v znení zmien a doplnení vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy podpísanej 13. decembra 2007 v Lisabone nadobudla platnosť 1. decembra 2009.

Základ právnej úpravy kontroly podpory poskytovanej štátmi zostal nezmenený od podpisu Zmluvy o založení EHS v roku 1957.⁴ Základné pravidlá pre kontrolu verejnej podpory boli obsiahnuté v článkoch

- 92 až 94 Zmluvy o Európskej únii - tzv. Maastrichtská zmluva,⁵
- 87 až 89 Zmluvy o Európskej únii - tzv. Amsterdamské znenie.⁶
- 107 až 109 Zmluvy o Európskej únii / Zmluva o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie)⁷

Od podpisania Rímskej zmluvy v roku 1957 je politika štátnej pomoci neoddeliteľnou súčasťou politiky hospodárskej súťaže a úlohou Európskej komisie je predchádzať tomu, aby pomoc, ktorú poskytujú členské štáty, neprímerane narušala hospodársku súťaž.⁸

Pojem štátna podpora nie je legálne definovaný v žiadnom článku ani v žiadnom ustanovení primárneho práva EÚ. Pojem štátna podpora je potrebné vykladať v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ). Dotácia býva v zmysle uvedeného označovaná ako platba v hotovosti alebo v naturáliách alebo ako iný účel podpory podniku, napríklad

¹ Biela kniha (1995a) – Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 3.5.1995, COM(95)163, konečné znenie. - Jori-press, Bratislava, 38 pp.

² Biela kniha (1995b) – Príloha - príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 10.5.1995, COM(95)163, konečné znenie/2. - Jori-press, Bratislava, 467 pp.

³ Rusko, M. - Balog, K., 2004: Štátna pomoc na životné prostredie a regióny v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Akademická Dubnica 2004 : II. diel. - Bratislava : STU v Bratislave, ISBN 80-227-2076-3. - s. 489-492

⁴ ÚOHS (2000): Veřejná podpora – Příručka pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory. – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, 28 pp.

⁵ Strážnická V. (1998): Zmluva o Európskej únii – s úplným znením Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. – SAP, Bratislava, 358 pp.

⁶ Strážnická V. (1999): Zmluva o Európskej únii – amsterdamské znenie. Platné znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. - SAP, Bratislava, 207 pp.

⁷ Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 2012/C 326/01, Úradný vestník EÚ, L 341/10, 18.12.2013, https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf

⁸ Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. - KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>

uhrazenie kúpnej ceny kupujúcim alebo spotrebiteľom za tovar alebo služby, ktoré podnik produkuje. Štátna podpora vo forme pomoci je podobný koncept, ktorý na rozdiel od finančnej podpory kladie dôraz na konkrétny účel pomoci. Pomoc je zameraná na konkrétny cieľ, ktorý je bez nej obvykle nemožné dosiahnuť. Štátna podpora vo forme pomoci je extenzívnejší pojem ako pojem dotácia, pretože zahŕňa aj zásahy, ktoré v rôznych formách znižujú náklady podniku, a ktoré bez toho, aby boli dotáciami v presnom zmysle slova, sú rovnakej povahy a majú rovnaké účinky.⁹

PROBLEMATIKA ŠTÁTNEJ POMOCI V ZMLUVE O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE

Tab. 1 Pravidlá pre pomoc poskytovanú štátmi [upravené podľa^{10, 11}]

základné znaky štátnej pomoci (podpory) ¹²	poskytovanie členským štátom EÚ (existencia súvislosti medzi konaním štátu a jeho prostriedkami na jednej strane a podporou na strane druhej)	
	jej pôvod z verejných prostriedkov (rozpočtu, ku ktorému má štát prístup alebo vplyv)	
	zvýhodňovanie príjemcu v hospodárskej súťaži (podnik alebo odvetvie výroby) bez ohľadu na formu, dôvody alebo ciele.	
štátna pomoc	opatrenia v prospech podnikov, ktoré spĺňajú nasledovné štyri kumulatívne kritériá ¹³	prevod verejných zdrojov (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) a pripísateľnosť štátu ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci selektívnosť opatrenia pomoci vplyv na hospodársku súťaž a vnútorný obchod EÚ
nezlučiteľnosť s vnútorným trhom ¹⁴	ak nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom , pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. (čl. 107 ods. 1 ZFEÚ)	
zlučiteľnosť s vnútorným trhom ¹⁵	pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom (čl. 107, ods.2):	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobkov; • pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami.¹⁶
	pomoc možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom (čl. 107, ods.3)	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou, ako aj na podporu regiónov uvedených v článku 349, pričom sa zohľadní ich štruktúrna, hospodárska a sociálna situácia; • pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu; • pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom; • pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom; • iné druhy pomoci, ako ich vymedzia rozhodnutia Rady prijaté na návrh Komisie.¹⁷

⁹ Štátna podpora v európskom kontexte. - [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>

¹⁰ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. —[on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

¹¹ O štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

¹² Štátna podpora v európskom kontexte. - [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>

¹³ O štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

¹⁴ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

¹⁵ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

¹⁶ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. —[on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

¹⁷ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. —[on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

Problematiky štátnej pomoci v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa týka Tretia čas: Vnútorne politiky a činnosti únie – Hlava VII: Spoločné pravidlá pre hospodárku súťaž, zdaňovanie a aproximáciu práva. - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: pomoc poskytovaná štátmi:

- Článok 107 (bývalý článok 87 ZES)¹⁸
- Článok 108 (bývalý článok 88 ZES)¹⁹
- Článok 109 (bývalý článok 89 ZES)²⁰

ZÁSADY RIADENIA ŠTÁTNEJ POMOCI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ES

Koncepcia environmentálnej politiky ES sa premietala do environmentálnych akčných plánov (Environment Action Programme - EAP).²¹ V prvom (1973) a druhom (1977) z nich sa uvádza veľký počet kľúčových opatrení, ktoré treba zrealizovať na európskej úrovni. Od roku 1983 sa postupne presadzuje princíp: prevencia je lepšia, účinnejšia, menej nákladná ako nápravné opatrenia prijímané až potom, čo došlo k environmentálnym škodám.²² Rovnako dôležitý je ďalší princíp: presvedčenie o ekonomickej a environmentálnej potrebe prísnych štandardov ochrany ŽP, ktoré treba uplatňovať v tesnej súvislosti s ekonomickým rastom a vytváraním nových pracovných miest. Zmena stratégie – prechod od nápravných, korektívnych akcií k preventívnym akciám je vo výraznej podobe zakotvená v piatom EAP.²³ Piaty EAP "K trvalej udržateľnosti"²⁴ predstavoval prelom v prístupe ES v oblasti ŽP uplatňovanom v 70. a 80. rokoch. Tento tzv. korekčný prístup kládol dôraz na normy, ktorých účelom bolo reflektovať hlavné otázky environmentálnej politiky. Nový prístup zdôrazňoval potrebu uskutočňovania dlhodobej politiky s cieľom podporovať TUR. Cieľom bolo dosiahnutie rovnováhy rozvoja európskej ekonomiky s potrebou ochrany ŽP na trvalom základe.²⁵

Hlavné zásady environmentálnej politiky EÚ sú obsiahnuté v programoch EÚ zameraných na ochranu životného prostredia:

- 1. environmentálny akčný program (1973 – 1976)²⁶
- 2. environmentálny akčný program (1976 – 1978)²⁷
- 3. environmentálny akčný program (1982 – 1986)²⁸
- 4. environmentálny akčný program (1987 – 1992)²⁹
- 5. environmentálny akčný program „Smerom k udržateľnosti“ (1993 – 2000)³⁰
- 6. environmentálny akčný program "2010: Naša budúcnosť, naša voľba" (2002 - 2012)^{31, 32, 33}
- 7. environmentálny akčný program „Dobry život v rámci možností našej planéty“ (2012 – 2020)^{34, 35}

Súčasný 7. environmentálny akčný program pokrýva obdobie do roku 2020. Kľúčovou črtou programu je ochrana a zlepšovanie prírodného kapitálu, podpora lepšieho využívania dnešných zdrojov a urýchlený prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo. Program má podporiť trvalo udržateľný rast, vytváranie nových pracovných príležitostí a vytvoriť tak z EÚ zdravšie a lepšie miesto pre život.

¹⁸ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

¹⁹ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E108&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

²⁰ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0093 - 0093. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E109&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

²¹ Rusko, M., 2007: Environmentálna politika. - In: Planeta. ISSN 1801-6898. Roč. XV, č. 2 (2007), s. 14-16

²² Rusko, M. - Česnek, K., 2002: Schvaľovanie štátnej pomoci na životné prostredie. - In: XXI. Plavebné dni 2002. s. 348-354

²³ Šíbl D. (1998): Európska únia – encyklopédia. - SPRINT, Bratislava, 432 pp.

²⁴ Piaty environmentálny akčný program "K trvalej udržateľnosti" prijatý v roku 1993, (OJ C 138, 17.5.1993)

²⁵ Rusko, M., 2006: Environmentálna a regionálna štátna pomoc v Európskej únii a Slovenskej republike. Environmental and regional state aid in the European Union and Slovak Republic. - In: Monitorovanie a hodnotenie stavu životného prostredia VI: Zborník referátov. - Zvolen: TU, ISBN 80-228-1685-X. - s. 281-289

²⁶ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (first programme), OJ C 62,31.7.1973, p.16

²⁷ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (second programme), OJ C 178,31.7.1976, p.44

²⁸ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (third programme), OJ C 182, 19.7.1982, p.102

²⁹ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (fourth programme), OJ C 156, 15.6.1987, p. 138

³⁰ Towards Sustainability - the European Community Programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development (better known as The Fifth EC Environmental Action Programme). - [on-line] Available on - URL:

><http://ec.europa.eu/environment/actionpr.htm>< [cit.: 2011-08-03]

³¹ 6. environmentálny akčný program. - [on-line] Available on - URL: >http://www.eppgroup.eu/policies/envi/archive/kn_42_sk.asp< [cit.: 2011-07-02]

³² Záverečné posúdenie 6. environmentálneho akčného programu poukazuje na pokrok v oblasti environmentálnej politiky – avšak aj na nedostatky pri jeho realizácii. - [on-line] Available on - URL:

><http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/996&format=HTML&aged=0&language=SK&guiLanguage=en>< [cit.: 2011-09-03]

³³ The Sixth Environment Action Programme of the European Community 2002-2012. - [on-line] Available on - URL:

><http://ec.europa.eu/environment/newprg/final.htm>< [cit.: 2011-09-03]

³⁴ Rozhodnutie EP a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020, „Dobry život v rámci možností našej planéty“, V Bruseli 29. 11. 2012, COM(2012) 710 final, 2012/0337 (COD)

³⁵ The 7th Environment Action Programme. - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/> [issue date: 2016-10-24]

Obr. 1 - Logo 7. environmentálneho akčného programu ³⁶

Program je zameraný na prioritné ciele::

- Ochrana a zlepšenie prírodného kapitálu EÚ.
- Zvýšenie efektivity využívania zdrojov, podpora zeleného, konkurencieschopného, nízko-uhlíkového hospodárstva.
- Ochrana zdravia občanov EÚ pred nepriaznivými vplyvmi, rizikami a tlakmi spojenými s kvalitou životného prostredia.
- Zabezpečenie lepšieho vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.
- Zabezpečenie využívania najmodernejších poznatkov vedy pri tvorbe environmentálnej politiky.
- Zabezpečenie dostatočných zdrojov a investícií na podporu politiky v oblasti ochrany životného prostredia a klímy.
- Zlepšenie previazanosti environmentálnej legislatívy s ostatnou legislatívou.
- Posilnenie trvalej udržateľnosti miest v EÚ.
- Zlepšenie efektivity EÚ pri riešení regionálnych a globálnych problémov súvisiacich so životným prostredím a zmenou klímy.

Činnosť spoločenstva by sa nemala obmedzovať na reakciu na environmentálne problémy, ale tak ako je výslovne uvedené v článku 6 Zmluvy o ES zmenenej a doplnenej Amsterdamskou zmluvou, požiadavky ochrany ŽP sa musia integrovať do definície a implementácie celej politiky a činností spoločenstva a musia podporovať aktívnu účasť spoločensko-hospodárskych subjektov. Článok 174 zmluvy stanovuje, aby sa politika ES zakladala na princípe "znečisťovateľ platí". Náklady spojené s ochranou ŽP by firmy mali internalizovať tak, ako iné výrobné náklady. Na implementáciu tejto politiky ES používa rad nástrojov: reguláciu a najmä prijímanie noriem, ale aj dobrovoľné dohody alebo ekonomické nástroje. ³⁷

Usmernenie spoločenstva o ŠP, ktoré komisia prijala v roku 1994, tvorí neoddeliteľnú súčasť environmentálnej politiky ES. Od roku 1994 sa uskutočnili tieto zmeny:

- od prijatia piateho EAP v oblasti ŽP, ktorý bol založený na princípe "znečisťovateľ platí" a internalizácii nákladov, mali firmy sedem rokov na to, aby sa prispôbili postupnému uplatňovaniu tohto princípu;
- správa komisie o piatom EAP z roku 1996 a hodnotiacia správa z roku 1999 opakovane uvádza potrebu zabezpečiť internalizáciu nákladov a využiť nástroje trhu na významný pokrok v zlepšovaní ŽP;
- využitie nástrojov trhu a správnu cenovú politiku obhajuje aj Kjótsky protokol o zmene klímy.

Podľa čl. 107 ZFEÚ sa pravidlá štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci vo všeobecnosti uplatňujú len vtedy, keď je príjemcom pomoci „podnik“ (v čl. 107 ZFEÚ označený ako „podnikateľ“). Podnikom sa rozumie každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie a spôsob jeho financovania. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti (tzn. podnikom môže byť napr. aj nezisková organizácia alebo príspevková organizácia za predpokladu výkonu hospodárskej činnosti). Podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ, Európska komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky.

Členské štáty Európskej únie sú preto vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci Európskej komisii, tzn. požiadať Európsku komisiu o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť). Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 9 ods. 4 zákona o štátnej pomoci prostredníctvom Protimonopolného úradu SR v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári. ³⁸

PRÁVNA ÚPRAVA POSKYTOVANIA ŠTÁTNEJ POMOCI V SR

Dňa 31.3.1998 sa v Londýne začali vstupné rozhovory zo 6 uchádzačskými štátmi. V súlade so závermi helsinského summitu v decembri 1999 predstavitelia 15 členských krajín EÚ otvorili dňa 15.2.2000 so Slovenskou

³⁶ The 7th Environment Action Programme. -[on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/> [issue date: 2016-10-24]

³⁷ Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63

³⁸ O štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

republikou tzv. Medzivládnu konferenciu o pristúpení. Konkrétne rokovania k prvým ôsmim (z celkového počtu 29) negociačným kapitolám sa začali dňa 28.3.2000. ŠP tvorí časť negociačnej pozície SR v kapitole č. 6 Hospodárska súťaž. V súlade s čl. 87 a 88 Zmluvy o založení ES a čl. 64 Európskej dohody o pridružení Ministerstvo financií SR v roku 1999 pripravilo zákon o štátnej pomoci. Prijatie zákona bolo vytýčené ako priorita v dokumentoch „Partnerstvo pre vstup“ a na základe tejto skutočnosti bolo prijatie tohto zákona stanovené ako krátkodobá priorita v „Národnom programe pre prijatie *acquis communautaire*“. Národná rada SR zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci schválila 26.8.1999 a nadobudol účinnosť 1.1.2000.³⁹

Táto právna norma bola čiastočne kompatibilná s právom EÚ. Úplná kompatibilita bola dosiahnutá prijatím novely zákona o ŠP č. 434/2001 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2001.⁴⁰ Zákon rešpektoval základné princípy vyplývajúce z čl. 87 Zmluvy o založení ES (pôvodne čl. 92) a príslušné smernice EÚ, ktoré upravujú poskytovanie a monitorovanie ŠP (v dôvodovej správe k zákonu je použitý ekvivalentný termín "verejná podpora", aplikovaný napríklad v Českej republike - zákon č. 59/2000 Sb.⁴¹

Cieľom Európskej dohody bolo rozšíriť vnútorný trh EÚ aj na trh SR a preto bolo logické, aby záväzok členských štátov EÚ ku kontrole ŠP bol rozšírený aj na SR.⁴²

Dňa 10. novembra 2015 bol schválený zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon nadobudne účinnosť 1. januára 2016.⁴³

Zákon č. 358/2015 Z. z. upravuje

- základné práva a povinnosti poskytovateľa štátnej pomoci a poskytovateľa minimálnej pomoci
  - Nariadenie Komisie (EÚ) č. 360/2012 z 25. apríla 2012 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *deminimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 114, 26. 4. 2012).
  - Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 24. 12. 2013).
  - Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 24. 12. 2013).
  - Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *deminimis* v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 190, 28. 6. 2014).
- základné práva a povinnosti príjemcu štátnej pomoci a príjemcu minimálnej pomoci
- výkon štátnej správy v oblasti poskytovania štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

V zmysle zákona č. 358/2015 Z. z. je koordinátorom pomoci Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.

Koordinátor pomoci plní tieto úlohy:

- vypracováva stanoviská k schémam pomoci vrátane ich dodatkov z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc,
- vypracováva stanoviská k návrhom na poskytnutie pomoci *ad hoc*,
- registruje schémy minimálnej pomoci,
- zabezpečuje metodickú činnosť a konzultačnú činnosť v oblasti pomoci,
- zabezpečuje spoluprácu pri schvaľovaní poskytovania novej štátnej pomoci medzi poskytovateľmi štátnej pomoci a Európskou komisiou a pri schvaľovaní zmien v existujúcej štátnej pomoci,
- zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou na úseku vybavovania sťažností tretích strán,
- zabezpečuje školenia a šírenie informácií v oblasti pomoci,
- vypracováva súhrnnú správu o poskytnutej štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok,
- zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou pri príprave právne záväzných aktov Európskej únie pre pomoc,
- vypracováva stanoviská k návrhom právnych predpisov Slovenskej republiky z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc.

Koordinátor pomoci plní aj iné úlohy vyššie neuvedené, ktoré pre koordinátora pomoci vyplývajú zo zákona č. 358/2015 Z. z. alebo z osobitných predpisov.

³⁹ Zákon NR SR č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci

⁴⁰ Zákon NR SR č. 434/2001 Z.z. o štátnej pomoci

⁴¹ Zákon č. 59/2000 Sb. o verejnej podpore

⁴² Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63

⁴³ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tab. 2 - Štátna pomoc v zmysle zákona o štátnej pomoci

Štátna pomoc v zmysle zákona zákon č. 358/2015 Z.z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov		
Základné pravidlá	pre poskytovanie štátnej pomoci (§ 3)	Štátnu pomoc možno poskytnúť podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci, ak sú v súlade s pravidlami Európskej únie pre štátnu pomoc.
	pre poskytovanie minimálnej pomoci (§ 4)	Minimálnu pomoc možno poskytnúť podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci, ak sú v súlade s pravidlami Európskej únie pre minimálnu pomoc
Štátnu pomoc možno poskytnúť (§ 3)	podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci (♦), ak sú v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc (♦♦)	<p>(♦) Napríklad zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov ES v znení neskorších predpisov, zákon č. 185/2009Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR v znení zákona č. 321/2014 Z. z., zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.</p> <p>(♦♦) Napr. čl.107 ods.3 Zmluvy o fungovaní EÚ, nariadenie EP a Rady (EÚ) č.1303/2013 zo 17.12.2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12. 2013) v platnom znení, nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17.6.2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26. 6. 2014), nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25.6.2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ (Ú.v.EÚ L 193,1.7. 2014)</p>
	najmä na ÚČELY	<ul style="list-style-type: none"> • na rozvoj regiónov, • pre malý podnik a stredný podnik, • na uľahčenie prístupu k financovaniu pre malý podnik a stredný podnik, • na výskum, vývoj a inovácie, • na podporu vzdelávania, • na podporu zamestnanosti, • pre znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím, • na ochranu životného prostredia, • na náhradu škody spôsobenej určitými prírodnými katastrofami, • na širokopásmové infraštruktúry, • na kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva, • na športové a multifunkčné rekreačné infraštruktúry, • na miestne infraštruktúry, • na podporu poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckych oblastí, • na podporu dopravy, • na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie, • na podporu rizikových finančných investícií, • na podporu rybného hospodárstva, • na účel neuvedený v §3, ods.2,písmenách a) až r), ak tak ustanovila Rada Európskej únie [čl. 109 Zmluvy o fungovaní Európskej únie] <p>podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná [čl. 107 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie]</p>
Formy pomoci (§ 6)	Priama (poskytnutie výhody príjemcovi v peňažných prostriedkoch)	<ul style="list-style-type: none"> • dotácia, príspevok, grant • úhrada úrokov alebo časti úrokov z úveru poskytnutého podnikateľovi, • úhrada časti úveru, • návratná finančná výpomoc poskytnutá za výhodnejších podmienok, ako sú trhové podmienky, • zvýšenie základného imania spôsobom, ktorý nie je v súlade s trhovými podmienkami, • iná forma pomoci neuvedená v písmenách a) až f) § 6 zákona č. 358/2015 Z.z.
	Nepriama (poskytnutie výhody príjemcovi v nepeňažnej forme)	<ul style="list-style-type: none"> • štátna záruka alebo banková záruka poskytnutá za výhodnejších podmienok, ako sú trhové podmienky, • úľava na dani, • úľava na penále, pokute, sankčnom úroku alebo na iných sankciách, • predaj nehnuteľného majetku štátu, vyššieho územného celku alebo obce za cenu nižšiu, ako je trhovú cenu, • poradenská služba poskytnutá bezplatne alebo za čiastočnú úhradu, • odklad platenia dane alebo povolenie zaplatenia dane v splátkach za výhodnejších podmienok, ako sú trhové podmienky, • iná forma pomoci neuvedená v písmenách a) až f) § 6 zákona č. 358/2015 Z.z.
podľa schém štátnej pomoci ako individuálna štátna pomoc		

Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 23 ods. 2 zákona o štátnej pomoci v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári.⁴⁴

Výnimky zo všeobecnej notifikačnej povinnosti:

- minimálna pomoc
- skupinové výnimky,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém minimálnej pomoci,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém štátnej pomoci.

V týchto prípadoch je možné poskytnúť pomoc bez jej predchádzajúcej notifikácie Európskej komisii, musia byť však splnené všetky podmienky stanovené zákonom o štátnej pomoci a príslušnou legislatívou Európskej únie.⁴⁵

INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝKONU ŠTÁTNEJ SPRÁVY V OBLASTI ŠTÁTNEJ POMOCI

Zákomom č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci bol zriadený Úrad pre štátnu pomoc (ďalej ÚŠP) ako orgán štátnej správy na preskúmanie, posudzovanie, hodnotenie, schvaľovanie ŠP, kontrolu jej poskytovania a evidenciu ŠP. Úlohou úradu je posúdiť, či ŠP je v súlade so zákonom, ale aj s pravidlami poskytovania ŠP v krajinách EÚ. ÚŠP neposkytuje ŠP a nezasahuje do rozhodnutí poskytovateľa. Bez odsúhlasenia ÚŠP poskytnutá ŠP (s výnimkou minimálnej pomoci - pomoc, ktorá u podnikateľa neprekročí súhrne v prepočte 100 000 EUR v priebehu troch po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov, okrem výnimiek uvedených v zákone), je podľa zákona neoprávnená a príjemca ju musí vrátiť a poskytovateľ zaplatiť príslušné penále. V prípade, ak poskytovateľ poskytne podnikateľovi minimálnu ŠP, je v zmysle zákona povinný oznámiť jej poskytnutie ÚŠP do 15 dní od jej poskytnutia. Príjemca tejto pomoci je povinný oznámiť ÚŠP prijatie ŠP do 15 dní od jej prijatia. Plnenie Európskej dohody o pridružení zaväzuje zmluvné strany zabezpečiť transparentnosť v poskytovaní ŠP. ÚŠP každý rok vypracováva a predkladá správu vláde SR a EÚ o poskytnutej ŠP. Prehľad schválenej a neschválenej ŠP bol prístupný na web stránke ÚŠP.⁴⁶ ÚŠP publikoval zoznam príjemcov ŠP vrátane účelu a výšky ŠP v Obchodnom vestníku.

V zmysle zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov koordinovalo štátnu pomoc vo vzťahu k poskytovateľom štátnej pomoci v SR a vo vzťahu k Európskej únii Ministerstvo financií SR.⁴⁷

Dňa 10. novembra 2015 bol schválený zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon nadobudne účinnosť 1. januára 2016.⁴⁸

V novom zákone o štátnej pomoci sa posilnila úloha koordinátora štátnej pomoci tak, aby jeho stanoviská a pozície boli záväzné. Súčasne sa vytvoril právny rámec pre zriadenie centrálného registra pre minimálnu pomoc a pre štátnu pomoc, ktorý by mal zahŕňať aj individuálnu pomoc a pomoc podliehajúcu všeobecnej skupinovej výnimke, vzhľadom na to, že transparentnosť, pokiaľ ide o poskytovanie štátnej pomoci je kľúčovým prvkom modernizácie pravidiel štátnej pomoci.

Pôsobnosť Ministerstva financií Slovenskej republiky v oblasti koordinácie štátnej pomoci podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov v zmysle § 40y zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešlo na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.^{49, 50}

POSKYTNUTÁ ŠTÁTNA POMOC

V roku 2014 bola štátna pomoc poskytnutá v celkovej výške 322,14 mil. eur, z toho z národných zdrojov 189,86 mil. eur a zo zdrojov Európskej únie 132,28 mil. eur. Celková výška štátnej pomoci sa v roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 zvýšila o 31,40 mil. eur, čo predstavuje zvýšenie o 10,80 %. V porovnaní s rokom 2013 sa štátna pomoc poskytnutá z národných zdrojov znížila o 5,24 mil. eur, čo predstavuje zníženie o 2,68 %. Štátna pomoc v roku 2014 bola poskytnutá formou dotácií a nenávratných finančných príspevkov (88,09%) a daňových úľav (11,91%), a to najmä na rozvoj regiónov (34,06%), na výrobu energie, prenos a rozvod (21,78%), na kultúru a záchranu kultúrneho dedičstva (19,95%) a na výskum a vývoj (9,04%).⁵¹

V súčasnosti sú dostupné relevantné informácie o štátnej pomoci na web stránkach:

- štátna pomoc - Ministerstvo financií SR: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458>;⁵²
- ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci na web stránke: <http://www.statnapomoc.sk/?cat=8>,⁵³

⁴⁴ Schémy pomoci de minimis. - [on-line] Available on - URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]

⁴⁵ Schémy pomoci de minimis. - [on-line] Available on - URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]

⁴⁶ Prehľad schválenej a neschválenej štátnej pomoci – Úrad pre štátnu pomoc, Bratislava. - [on-line] Available on - URL: <http://www.usp.sk> [issue date: 2002-09-01]

⁴⁷ Schémy pomoci de minimis. - [on-line] Available on - URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]

⁴⁸ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁴⁹ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

⁵⁰ O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

⁵¹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014 Predkladacia správa. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Predkladacia-sprava.pdf>, <http://www.statnapomoc.sk/?p=1793> [issue date: 2016-09-11]

⁵² Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on – URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-08]

⁵³ Ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/?cat=8> [issue date: 2016-10-08]

- prijatím zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa stal koordinátorom pomoci Protimonopolný úrad SR [on-line] Available on – URL: <http://www.antimon.gov.sk/statna-pomoc/>

PRÁVNA ÚPRAVA POSKYTOVANIA ŠTÁTNEJ POMOCI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Aktuálne pravidlá pre posudzovanie horizontálnej štátnej pomoci sú uvedené v Nariadení Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 994/98 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci.^{54, 55}

Pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci na životné prostredie sú špecifikované v:

- Oznámení Komisie - Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (2014/C 200/01)
- Usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, Ú.v. C 82, 1.4.2008, s. 1, (Zdroj: www.europa.eu.int/eur-lex/sk) - platné od 2.4.2008
- Usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, Ú.v. ES C 37 z 3.2.2001, s.3 (Zdroj: www.europa.eu.int/eur-lex/sk) - platné do 1.4.2008.⁵⁶

V „Akčnom pláne štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009“ Komisia uviedla, že opatrenia štátnej pomoci môžu byť niekedy efektívnymi nástrojmi na dosiahnutie cieľov spoločného záujmu.⁵⁷ Za určitých podmienok môže štátna pomoc korigovať zlyhania trhu, čím sa zlepši jeho fungovanie a podnieti konkurencieschopnosť. Môže pomôcť podporiť udržateľný rozvoj bez ohľadu na korekciu zlyhaní trhu. Akčný plán štátnej pomoci zdôraznil, že ochrana životného prostredia môže poskytnúť príležitosti na inováciu, vytvoriť nové trhy a zvýšiť konkurencieschopnosť zefektívnením využívania zdrojov a novými investičnými príležitosťami. Za určitých podmienok štátna pomoc môže napomáhať týmto cieľom, a tým prispieť k základným cieľom lisabonskej stratégie udržateľnejšieho rastu a zamestnanosti.

Rozhodnutie č. 1600/2002/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. júla 2002, ktorým sa ustanovuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva⁵⁸, identifikuje prioritné oblasti pre opatrenia s cieľom chrániť životné prostredie. Prioritné oblasti sú:

- zmena klímy,
- príroda a biodiverzita,
- životné prostredie a zdravie (Poznámka: zdravie nie je predmetom týchto usmernení.)
- prírodné zdroje a odpad.

Primárnym cieľom kontroly štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia je zabezpečiť, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia v porovnaní so stavom bez pomoci, a zabezpečiť, aby pozitívne účinky pomoci prevažovali nad jej negatívnymi účinkami, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže, zohľadňujúc zásadu „znečisťovateľ platí“ stanovenú článkom 174 Zmluvy o ES.

Na ochranu životného prostredia bola v roku 2014 poskytnutá štátna pomoc colnými úradmi a MŽP SR 239 prijímateľom, v celkovej výške 26,08 mil. eur. Colné úrady poskytli štátnu pomoc formou daňového zvýhodnenia 237 prijímateľom v celkovej výške 22,59 mil. eur prostredníctvom nasledovných schém štátnej pomoci:

- daňové zvýhodnenie na podporu rozvoja používania pohonných látok z obnoviteľných zdrojov, vyplývajúce zo smernice Rady 2003/96/ES (Biopalivá), schéma štátnej pomoci, č. N 360/2006. Štátna pomoc bola poskytnutá 7 prijímateľom v celkovej výške 2,46 mil. eur.
- daňové zvýhodnenie uplatňované na elektrinu, uhlie a zemný plyn podľa smernice Rady 2003/96/ES o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, schéma štátnej pomoci, č. NN 63/2009. Štátna pomoc bola poskytnutá 230 prijímateľom v celkovej výške 20,13 mil. eur.

POSKYTOVANIE ŠTÁTNEJ POMOCI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE V SR

MŽP SR poskytlo podľa Schémy štátnej pomoci na ochranu životného prostredia v oblasti ochrany ovzdušia a minimalizácie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy pre programové obdobie/roky 2007–2013 (skupinová výnimka), č. X 588/2009 štátnu pomoc 2 prijímateľom v celkovej výške 3,49 mil. eur.⁵⁹

⁵⁴ Nariadenie Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 994/98 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: http://www.mfsr.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=5580&documentId=10216 [issue date: 2016-10-21]

⁵⁵ Pravidlá pre posudzovanie horizontálnej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5580> [issue date: 2015-10-21]

⁵⁶ Životné prostredie. - [on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5583> [issue date: 2016-10-21]

⁵⁷ Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. - KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>

⁵⁸ Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.

V roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 sa výška štátnej pomoci na predmetný účel znížila o 7,52 mil. eur, t. j. o 22,38 %. (tab. 2 až tab. 4).

Tab. 2 Poskytnutá štátna pomoc pre životné prostredie v roku 2014 ⁶⁰

Výška pomoci	26.08	mil. €
	8.10	% z celkovej pomoci
Forma pomoci	86.62	% daňové zvýhodnenie
	13.38	% nenávratný finančný príspevok
Poskytovateľ	Colné úrady, Ministerstvo životného prostredia SR	

Tab. 3 Výška poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov ^{61, 62, 63, 64, 65, 66}

	Výška poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov						
	ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
mil. €		75,03	87,33	22,39	13,22	33,60	26,08
% z celkovej pomoci		17,04	19,18	6,35	4,50	11,56	8,10

Tab. 4 Forma poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov ^{67, 68, 69, 70, 71, 72}

	Forma poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov						
	ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% daňové zvýhodnenie		♦	♦	♦	♦	90,95	86,62
% nenávratný finančný príspevok		♦	♦	♦	♦	9,05	13,38
% daňová úľava		♦	♦	♦	95,46	♦	♦
% dotácia, nenávratný finančný príspevok		♦	♦	♦	4,54	♦	♦
% oslobodenie alebo zníženie spotrebnej dane		99,00	99,86	99,69	♦	♦	♦
% zvýhodnený úver		1,00	0,14	0,31	♦	♦	♦

Poznámka: ♦ - neuvádzané v správe o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za príslušný rok

ZÁVER

Medzi nástroje uplatňované v environmentálnej politike patrí účelové poskytovanie finančných zdrojov. Plnenie Európskej dohody o pridružení zaviazalo Slovenskú republiku zabezpečiť transparentnosť a prehľadnosť v oblasti poskytovania štátnej pomoci. Podľa Článku 64 Európskej dohody o pridružení bol pripravený zákon o štátnej pomoci. Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 26. augusta 1999 zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2000. Táto právna norma bola čiastočne kompatibilná s právom Európskej únie. Úplná kompatibilita bola

⁵⁹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁶⁰ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁶¹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁶² Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2013. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2013.pdf

⁶³ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2012. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskyt_SP_2012.pdf

⁶⁴ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2011. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2011.pdf

⁶⁵ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2010. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3.Sprava_o_poskyt_SP_v_SR_za_rok_2010.pdf

⁶⁶ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2009. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2010. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskytnutej_st_pom.pdf

⁶⁷ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁶⁸ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2013. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2013.pdf

⁶⁹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2012. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskyt_SP_2012.pdf

⁷⁰ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2011. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2011.pdf

⁷¹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2010. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3.Sprava_o_poskyt_SP_v_SR_za_rok_2010.pdf

⁷² Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2009. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2010. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskytnutej_st_pom.pdf

dosiahnutá prijatím novely zákona o štátnej pomoci č. 434/2001 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2001. Zákon bol postupne dplňaný v súvislosti s prijatím viacerých právnych predpisov. Zákon rešpektoval základné princípy vyplývajúce z právnych predpisov EÚ, ktoré upravujú poskytovanie a monitorovanie štátnej pomoci.

Dňa 10. novembra 2015 bol schválený zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon nadobudne účinnosť 1. januára 2016. V novom zákone o štátnej pomoci sa posilnila úloha koordinátora štátnej pomoci tak, aby jeho stanoviská a pozície boli záväzné. Súčasne sa vytvoril právny rámec pre zriadenie centrálného registra pre minimálnu pomoc a pre štátnu pomoc, ktorý by mal zahŕňať aj individuálnu pomoc a pomoc podliehajúcu všeobecnej skupinovej výnimke, vzhľadom na to, že transparentnosť, pokiaľ ide o poskytovanie štátnej pomoci je kľúčovým prvkom modernizácie pravidiel štátnej pomoci.

Inštitút poskytovania štátnej pomoci má významnú funkciu v environmentálnej politike. Poskytovatelia i príjemcovia štátnej pomoci si musia byť vedomí zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona o štátnej pomoci.

Pod'akovanie:

Táto práca vznikla v rámci riešenia projektu VEGA 1/0990/15 Pripravenosť priemyselných podnikov na implementáciu požiadaviek noriem pre systémy manažérstva kvality ISO 9001:2015 a systémy environmentálneho manažérstva ISO 14001:2014

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

6. environmentálny akčný program. - [on-line] Available on - URL: >http://www.eppgroup.eu/policies/envi/archive/kn_42_sk.asp < [cit.: 2011-07-02]
- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (first programme), OJ C 62,31.7.1973, p.16
- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (second programme), OJ C 178,31.7.1976, p.44
- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (third programme), OJ C 182, 19.7.1982, p.102
- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (fourth programme), OJ C 156, 15.6.1987, p. 138
- Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. -KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>
- Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. -KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>
- Biela kniha (1995a) – Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel,3.5.1995,COM(95)163, konečné znenie. - Jori-press, Bratislava, 38 pp.
- Biela kniha (1995b) – Príloha - príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel,10.5.1995,COM(95)163, konečné znenie/2. -Jori-press, Bratislava, 467 pp.
- Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 2012/C 326/01, Úradný vestník EÚ, L 341/10, 18.12.2013, https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf
- Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRAVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES)Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. —[on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>
- Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]
- Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0093 – 0093. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E109&from=EN> [issue date: 2016-10-20]
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on – URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-08]
- Nariadenie Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 994/98 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: http://www.mfsr.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=5580&documentId=10216 [issue date: 2016-10-21]
- O štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]
- Piaty environmentálny akčný program "K trvalej udržateľnosti" prijatý v roku 1993, (OJ C 138, 17.5.1993)
- Pravidlá pre posudzovanie horizontálnej štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5580> [issue date: 2015-10-21]
- Prehľad schválenej a neschválenej štátnej pomoci – Úrad pre štátnu pomoc, Bratislava. - [on-line] Available on - URL: <http://www.usp.sk> [issue date: 2002-09-01]
- Ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/?cat=8> [issue date: 2016-10-08]
- Rozhodnutie EP a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020, „Dobrý život v rámci možností našej planéty, V Bruseli 29. 11. 2012, COM(2012) 710 final, 2012/0337 (COD)
- Rusko, M. - Balog, K., 2004: Štátna pomoc na životné prostredie a regióny v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Akademická Dubnica 2004 : II. diel. - Bratislava : STU v Bratislave, ISBN 80-227-2076-3. - s. 489-492
- Rusko, M. - Česnek, K., 2002: Schvaľovanie štátnej pomoci na životné prostredie. - In: XXI. Plavebné dni 2002. s. 348-354
- Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63
- Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63

- Rusko, M., 2006: Environmentálna a regionálna štátna pomoc v Európskej únii a Slovenskej republike. Environmental and regional state aid in the European Union and Slovak Republic. - In: Monitorovanie a hodnotenie stavu životného prostredia VI : Zborník referátov. - Zvolen : TU, ISBN 80-228-1685-X. - s. 281-289
- Rusko, M., 2007: Environmentálna politika. - In: Planeta. ISSN 1801-6898. Roč. XV, č. 2 (2007), s. 14-16
- Schémy pomoci de minimis. [on-line] Available on - URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Predkladacia správa. [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Predkladacia-sprava.pdf>, <http://www.statnapomoc.sk/?p=1793> [issue date: 2016-09-11]
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2013. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2013.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2012. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskyt_SP_2012.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2011. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2011.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2010. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3.Sprava_o_poskyt_SP_v_SR_za_rok_2010.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2009. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2010. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskytnutej_st_pom.pdf
- Strážnická V., 1998: Zmluva o Európskej únii – s úplným znením Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. – SAP, Bratislava, 358 pp.
- Strážnická V., 1999: Zmluva o Európskej únii – amsterdamské znenie. Platné znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. - SAP, Bratislava, 207 pp.
- Šibl D. (1998): Európska únia – encyklopédia. - SPRINT, Bratislava, 432 pp.
- Štátna podpora v európskom kontexte. [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>
- The 7th Environment Action Programme. [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/> [issue date: 2016-10-24]
- The Sixth Environment Action Programme of the European Community 2002-2012. - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/newprg/final.htm> [cit.: 2011-09-03]
- Towards Sustainability - the European Community Programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development (better known as The Fifth EC Environmental Action Programme). - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/actionpr.htm> [cit.: 2011-08-03]
- Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.
- ÚOHS (2000): Verejná podpora – Príručka pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory. – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, 28 pp.
- Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 59/2000 Sb. o verejnej podpore
- Zákon NR SR č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci
- Zákon NR SR č. 434/2001 Z.z. o štátnej pomoci
- Záverčné posúdenie 6. environmentálneho akčného programu poukazuje na pokrok v oblasti environmentálnej politiky – avšak aj na nedostatky pri jeho realizácii. [on-line] Available on - URL: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/996&format=HTML&aged=0&language=SK&guiLanguage=en> [cit.: 2011-09-03]
- Životné prostredie. [on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5583> [issue date: 2016-10-21]

ADRESA AUTORA:

Miroslav RUSKO, doc. RNDr. PhD., Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika, e-mail: miroslav.rusko@stuba.sk

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. *For text editing and linguistic contribution corresponding authors.*